

Høgskolen i Molde Vernepleierutdanningens fokus på utfordrende atferd, aggresjon og vold

Tekst: Jarle Eknes, je@sorpost.no

På Høgskolen i Molde møter vi høgskolelærer Thrine Marie Nøst Bromstad for en prat om utfordrende atferd, aggresjon og vold. Vi er nysgjerrige på hvordan temaene vektlegges i undervisningen ved høgskolen.

Thrine Marie Nøst Bromstad. Foto: Jarle Eknes

Foranledningen til intervjuet er at SOR har et prosjekt sammen med Bergen kommune om vold i nære relasjoner, knyttet til personer med utviklingshemming. Vi har tatt en prat med en rekke fagmiljø og fagpersoner, og nå har turen kommet til Høgskolen i Molde.

Ord vi bruker gjenspeiler vår tenkning, og ordvalget påvirker hva vi gjør. Vi starter med å spørre hvilke ord som brukes i undervisningen på høyskolen om det som potensielt kan kalles vold, utagering, skade, angrep, utfordrende atferd og så videre.

Bromstad svarer at begrepet utfordrende atferd er spesielt mye brukt. De er opptatt av forståelsen av hva atferden kan være uttrykk for, og hva som er bakenforliggende eller utløsende faktorer. Det innebærer at de legger vekt på å være i forkant og å gjøre brede analyser av hva det kan dreie seg om. I utdanningen er det undervisning om forebygging/tidlig intervensjon knyttet til aggresjon og vold, deriblant atferdsvansker i skolen. I tillegg

er det flere gruppearbeid om tema samt en kunnskapstest med hovedvekt på utfordrende atferd.

Teknikker versus helhetlig tilnærming

Tidligere benyttet de aktører som la litt for stor vekt på å vise spesifikke fysiske teknikker, men høgskolen fikk tilbakemelding om et par uheldige hendelser der studenter hadde benyttet seg av slike teknikker uten at det var tilstrekkelig grunnlag for det. De gikk derfor over til å engasjere habiliteringstjenesten i Møre og Romsdal til å undervise om utfordrende erfaring. Habiliteringstjenesten har en helhetlig tilnærming som treffer godt, sier Bromstad, som selv har en fortid som ansatt i habiliteringstjenesten.

Vold utbredt

I noen av tjenestene vernepleiere jobber i må man regne med å bli utsatt for vold, sier Bromstad. Men det kan også bidra til

Foto: Antonio Ramirez, Flickr

at man tar for lett på det, noen ganger. Toleransegrensen kan bli høyere når man jobber med mennesker med kognitiv svikt som utøver vold enn når det gjelder andre personer som utøver vold.

Hun er opptatt av å identifisere risiko på et tidlig tidspunkt, og analysere forløpet. Typisk vil det være noen tidlige tegn som bør identifiseres, deretter må man lage en handlingsstrategi. Men da er man avhengig av at ansatte forteller at de har en utfordring. Det er et problem når mange har forventninger til seg selv om at de skal fikse alle problemer selv.

Åpenhet og kommunikasjon

En av forutsetningene for å få hjelp og trekke i samme retning er at ansatte prater sammen. Men effektiviseringsprosesser

medfører ofte at tiden til faglige diskusjoner skrelles vekk. Dette mener hun at er et stort problem. Det er viktig å diskutere hvor grensene går og hva de består i. Studenter og ansatte må reflektere over hva utagering gjør med dem når de utsettes for det dag etter dag. Folk er redde for at de ikke gjør nok eller at de gjør feil. De trenger å kunne prate åpent om dette i et miljø med takhøyde.

Rapportering og registrering

Bromstad er også klar på at det er viktig å ha god rapportering om vold. Det må synliggjøres. Hvis en blir sykemeldt etter et halvår i jobben og skylder på at man er sliten, så kan det ha sammenheng med at personen har gått på jobb og blitt slått i et halvt år.

Foto: Luciane Lazzaris, Flickr

Kultur

Noen av studentene synes det er spennende eller interessant med utageringsproblematikk, og søker seg til tjenester hvor slik problematikk er utbredt. Stort sett er det bra, avhengig av motivasjonen som ligger bak. I blant ser man at det dannes ukulturer i miljøer med mye aggresjon. Men heldigvis kan kulturer endres, sier hun.

Størrelse

Vi lurte på om hun har erfaring med at små eller store kommuner er best eller verst når det gjelder kompetanse om eksempelvis utfordrende atferd. Bromstad tror ikke det er et klart svar på dette. Hun har sett eksempler at faglig kompetanse er i eliteklassen i bittesmå kommuner, og betydelig

svakere i større kommuner. Dette varierer mye. De har ikke undersøkelser på dette, men får et visst inntrykk gjennom tilbakemeldinger fra studenter som er ute i praksis i kommunene.

Det har hendt at Høgskolen har kontaktet praksisplasser der de har fått kunnskap om at det foregår uheldig praksis. Da med bakgrunn i studentenes rettigheter og faglig utbytte. Det blir stort sett tatt godt imot. De er avhengige av våkne og ansvarsbevisste studenter for å få kjennskap til slik praksis. Det har de heldigvis mange av, forteller Bromstad.

Kompetansebehov

Helsetilsynet har iverksatt landsomfattende tilsyn i 2016 for tjenester til utviklingshemmede. På bakgrunn av det

som ble avdekket om kompetanse fikk flere vernepleiere tilbud om videreutdanningen ved Høgskolen i Molde.

Deres studietilbud «Videreutdanning i miljøarbeid og tverrprofesjonalitet» har blant annet utfordrende atferd som hovedemne. I videreutdanningen er det lagt stor vekt på kommunikasjon, utfordrende atferd og mennesker med Multifunksjonshemming. Videreutdanningen er toårig deltidsutdanning som teller 60 studiepoeng. Denne kan inngå i en master.

Innhold i utdanningen

Alle vernepleierutdanningene i Norge er forskjellige. Man vektlegger veldig forskjellige ting. Ved Høgskolen i Molde er de opptatt av å vise bredde. Det er eksempelvis noe undervisning i målrettet miljøarbeid og atferdsanalyse, men det vektet likt med andre tilnærminger.

Bromstad forteller at de har et sterkt fokus på tverrprofesjonalitet. Det å jobbe sammen til beste for den de jobber med. Mange har gitt tilbakemeldinger og sagt at de synes det perspektivet er nytt og spennende, forteller hun. De får veldig god score på studentbarometer når det gjelder studentmiljø og kontakt med lærere. De har kull på litt i overkant av 30 studenter, og kan dermed følge dem tett.

Metodearbeidet har blitt styrket i utdanningen, både når det gjelder kartleggingsmetoder og kunnskapsinnhenting. I forbindelse med praksis og case skal de vise til søk i databaser. De starter med vitenskapsteori i førsteåret og bygger videre på det frem til tredjeåret. De legger da vekt på blant annet viktigheten av observasjon og registrering,

og hvordan man kan unngå å trekke konklusjoner på feil grunnlag.

Det er imidlertid et ønske at studentene venner seg til å lese engelsk faglitteratur. Hvis de skal forholde seg til oppdatert kunnskap, må de lese engelsk. Stadig flere norske artikkelforfattere skriver også engelsk, så det tvinger seg fram, mener Bromstad. Her må utdanningsinstitusjonene gjøre det de kan for å motivere studentene til dette.

Vernepleierutdanningen ved høgskolen i Molde har fokus på å reflektere over hvor vidt man er på en vanlig arbeidsplass eller om man arbeider i andres hjem. De har et forskningsprosjekt som heter «Mitt hjem - din arbeidsplass», som inkluderer medforskere med utviklingshemming. Medforskere med utviklingshemming er også involvert i undervisningen alle tre årene, også på videreutdanningen.

Hvor blir de av

Når vi først har henne i tale velger vi også å ta opp et helt annet tema. Litt frustrert har vi konstatert at mange studenter ved vernepleierutdanningene ikke har planer om å jobbe for personer med utviklingshemming. Bromstad forteller at de ved avslutninger for studentene spør hver enkelt hva de skal jobbe med. De to siste årene har det vært ganske stor overvekt av studenter som ønsker seg arbeid i kommunale tjenester med mennesker med utviklingshemming, spesielt blant studentene ved deltidsutdanningen

Dette synes vi er gledelig å høre, og håper at dette kan bli en trend som brer om seg. De vi jobber for fortjener dyktige vernepleiere i sitt støtte- og hjelpeapparat.

Fantastiske Solgården i Spania

Sommerferie 2017

Solgården er et tradisjonsrikt feriested på Costa Blanca, mellom Alicante og Benidorm.
Deilige dager med sol, bad og mye moro. Møt nye venner i flotte omgivelser!
Opplev Solgården du også!

Ledsager-
rabatt!

En annerledes og morsom ferie!

Dette er inkludert i reisen til Solgården:

- Trygg og tilrettelagt ferieopplevelse med eget fly og helsepersonell som reiseledere
- Unik bagasjeservice. Direkte fra avreiseflyplass til ditt rom
- Hjelpsjon.
- 24 timers vakt med norsk helsepersonell
- Flotte tilbud om aktiviteter og utflukter

Enklere ferie kan du ikke få!

For mer informasjon og bestilling: solgarden.no

Tlf 24 14 66 60 (man - fre kl. 08.30 - 21.00)

Følg oss på

SOLGÅRDEN
trygghet, trivsel og glede